

ΙΑΤΡΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ

Μπάτσης Παντελής
Ειδικευόμενος Ιατρός Εργασίας,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων
Διπλωματική εργασία για την απόκτηση του τίτλου της ειδικότητας
Επιβλέπουσα: Ελένη Ντούνα Ιατρός Εργασίας-Επιστημονικός συνεργάτης ΕΣΔΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Η Ιατρική της εργασίας είναι η ειδικότητα της ιατρικής που ασχολείται με τις ασθένειες που προκύπτουν στο χώρο και κατά της διάρκεια της εργασίας. Ανήκει στον ευρύτερο τομέα της Κοινωνικής και Προληπτικής Ιατρικής.
- Ο ρόλος του γιατρού της εργασίας είναι να ασκεί προληπτική ιατρική στο χώρο της εργασίας, μέσω της διεξαγωγής συνεχούς επιδημιολογικής έρευνας. Ουσιαστικά, ο γιατρός εργασίας είναι ο κατεξοχήν αρμόδιος για να ορίσει εάν ένα επάγγελμα ή μια συγκεκριμένη επαγγελματική ασχολία περιλαμβάνουν επιβαρυντικούς παράγοντες για την υγεία του εργαζόμενου.

ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Ο σκοπός που έγινε η μελέτη είναι διότι η ιατρική της εργασίας είναι μια καινούρια ειδικότητα στην Ελλάδα και δεν είναι ευρέως διαδεδομένη στο κοινό αλλά και στον ιατρικό κόσμο, συγκριτικά με τις υπόλοιπες ειδικότητες.
- Παρουσιάζει ιδιαιτερότητες ως προς τον τρόπο άσκησης σε σχέση με τις άλλες ειδικότητες
- Η μελέτη αναμένεται να εντοπίσει και να αναλύσει βασικές παραμέτρους που διαμορφώνουν την επαγγελματική ικανοποίηση, ώστε να αποτελέσει εργαλείο για τη βελτίωση της ειδικότητας
- Μετά από σύγκριση με άλλες μελέτες αναμένεται να δώσει μια εικόνα της ιατρικής της εργασίας στη χώρα μας

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία είναι το ερωτηματολόγιο Job Satisfaction Survey το οποίο σύμφωνα με την κα. Κυριαζή (1999), αποτελεί κύριο εργαλείο έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες.

Το ερωτηματολόγιο είναι ένα άκρως διαδεδομένο και εύχρηστο εργαλείο συλλογής δεδομένων, το οποίο μπορεί να παραδοθεί και να συμπληρωθεί χωρίς την παρουσία του ερευνητή, ενώ παράλληλα είναι αρκετά εύληπτο και εύκολο στην ανάλυση (Paul Spector, 1994).

Ανάλυση της δομής του ερωτηματολογίου

- Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 36 συνολικά ερωτήσεις. Χρησιμοποιήθηκε κλίμακα 6(έξι) σημείων με εύρος από «διαφωνώ απόλυτα» μέχρι «συμφωνώ απόλυτα».
- Απευθύνεται σε ειδικούς και ειδικευόμενους ιατρούς εργασίας.
- Οι τομείς που ερευνά είναι οι εξής:
  - Μισθολογική ικανοποίηση.
  - Εργασιακή ικανοποίηση.
  - Προβλήματα κατά την άσκηση του επαγγέλματος.
  - Ωράριο.
  - Παροχές/αμοιβή.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

- Αισθάνομαι ότι αμείβομαι ικανοποιητικά για την εργασία μου.
- Οι συνάδελφοί μου προοδεύουν εξίσου γρήγορα όσο και σε άλλες εργασίες.
- Ο εργοδότης μου είναι ικανός και πολύ καλός στη δουλειά του.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

- Δεν είμαι ικανοποιημένος-η από τις παροχές.
- Αισθάνομαι ότι οι προσπάθειές μου και τα επιτεύγματά μου αναγνωρίζονται.
- Πολλοί από τους νόμους και τους κανονισμούς δυσχεραίνουν σημαντικά την εργασία μου.

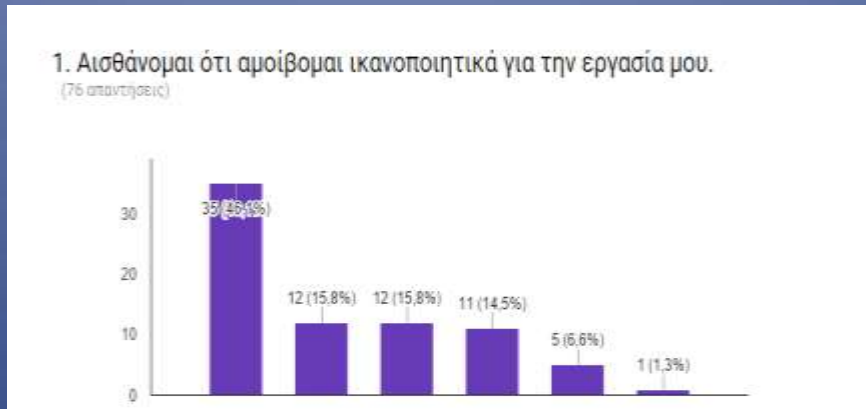
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

- Είμαι ικανοποιημένος-η/συμπαθώ τους ανθρώπους με τους οποίους συνεργάζομαι.
- Νιώθω συχνά ότι η εργασία μου δεν έχει κάποιο νόημα/σκοπό.
- Οι επιβραβεύσεις είναι σπάνιες στο επάγγελμά μου.
- Στη δουλειά μου καλούμαι να φέρω σε πέρας παραπάνω από όσα μου αναλογούν.

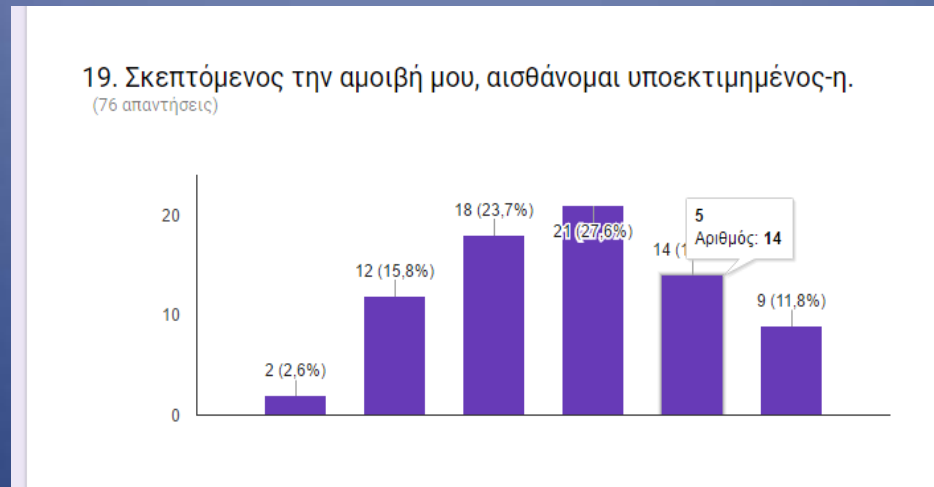
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ

- Στην πρώτη ερώτηση το 46% του δείγματος διαφωνεί απόλυτα, δεν πιστεύει πως αμείβεται ικανοποιητικά για την εργασία του, ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό (ερώτηση 1).

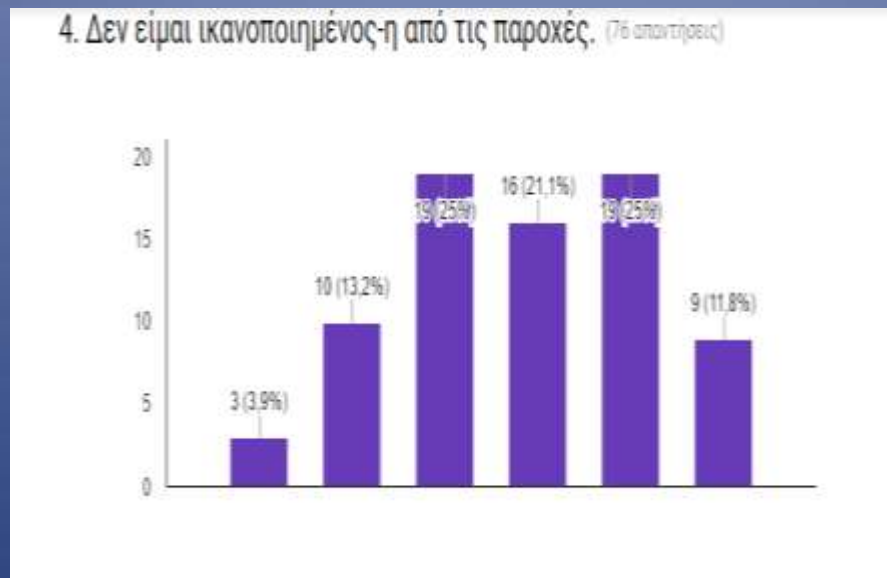
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Το 23% των ερωτηθέντων ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με την άποψη σκεπτόμενος την αμοιβή μου αισθάνομαι υποεκτιμημένος/η και μόλις το 18,4% και 11,8% συμφωνεί και συμφωνεί απόλυτα με τη συγκεκριμένη άποψη, ποσοστά χαμηλά (ερώτηση 19).

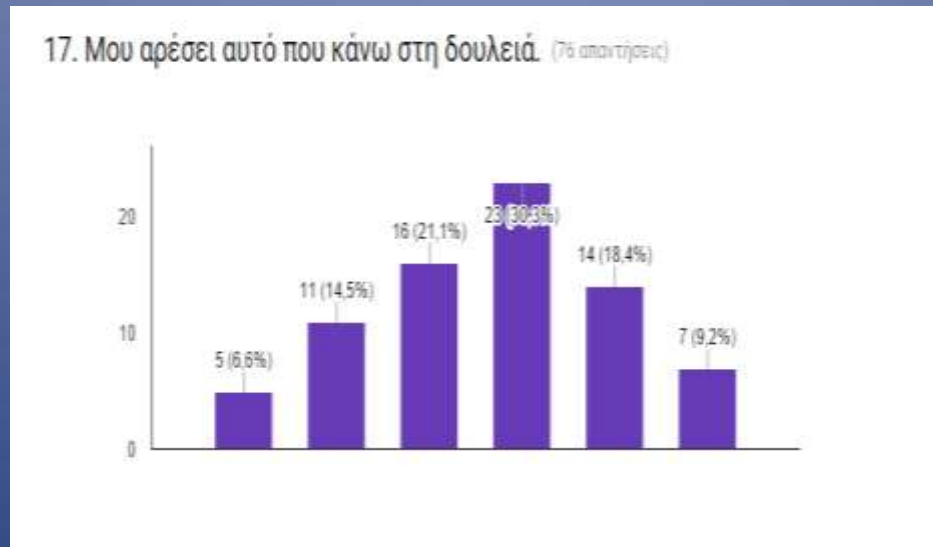
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Μόλις το 4% δηλώνει πως διαφωνεί απόλυτα πως δεν είναι ικανοποιημένος /η από τις παροχές και ένα υψηλό ποσοστό 25% και 11,8% συμφωνούν και συμφωνούν απόλυτα πως δεν είναι απολύτως ικανοποιημένοι από τις παροχές (ερώτηση 4).

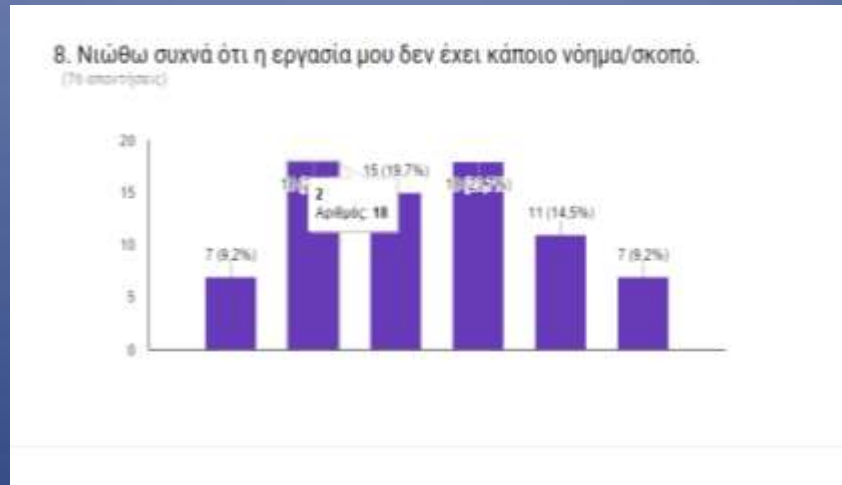
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Είναι σημαντικό το γεγονός πως το 30%, 19% και 9% του δείγματος της έρευνας μάλλον συμφωνεί, συμφωνεί και συμφωνεί απόλυτα με την άποψη μου αρέσει αυτό που κάνω στη δουλειά μου (ερώτηση 17).

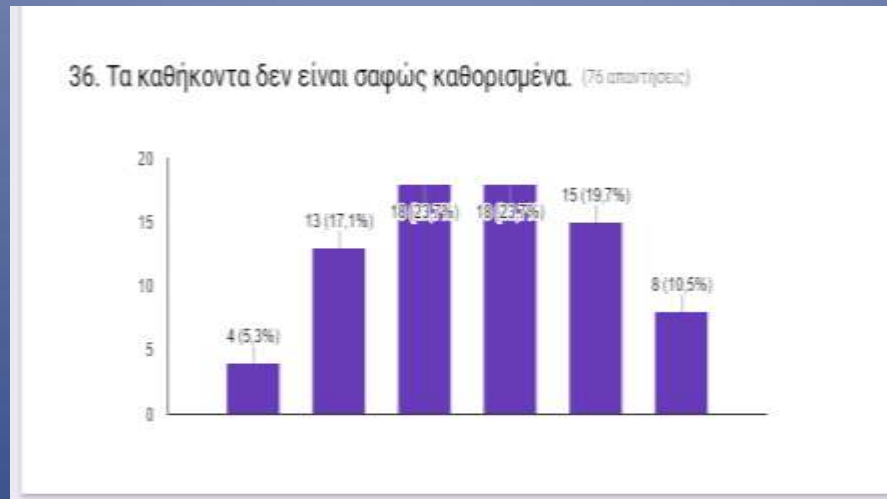
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Το 24% και 20% διαφωνεί και μάλλον διαφωνεί με την άποψη νιώθω συχνά πως η εργασία μου δεν έχει κάποιο νόημα σκοπό (ερώτηση 8).

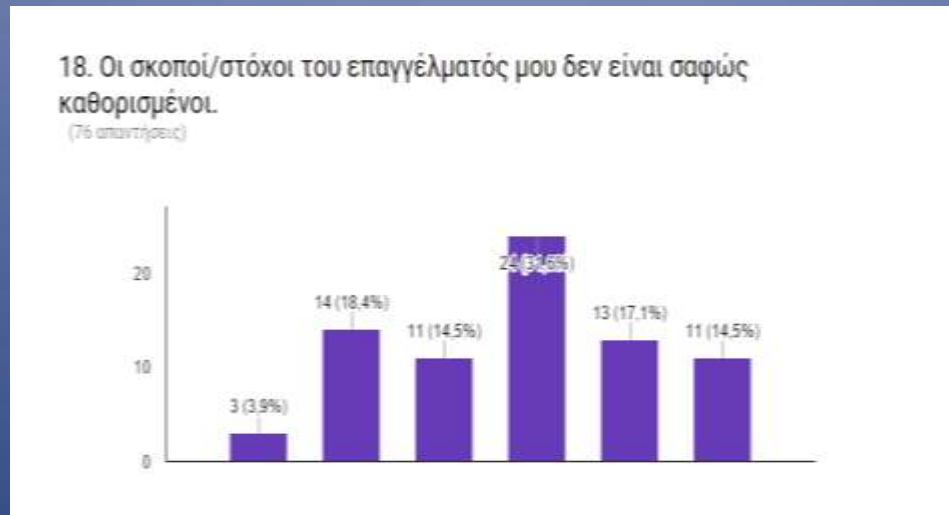
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

- Το 24% και 20% των ερωτηθέντων της έρευνας μάλλον συμφωνεί και συμφωνεί αντίστοιχα πως τα καθήκοντα δεν είναι σαφώς καθορισμένα και μόλις το 5% διαφωνεί απόλυτα (ερώτηση 36).

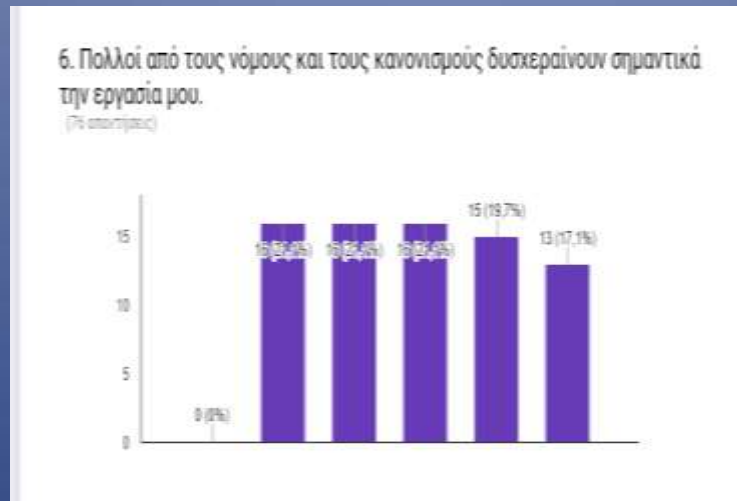
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Υψηλά ποσοστά των ερωτηθέντων, 32% 17% και 15% μάλλον συμφωνούν, συμφωνούν, και συμφωνούν απόλυτα αντίστοιχα πως οι σκοποί/στόχοι του επαγγέλματος του δεν είναι καθορισμένοι (ερώτηση 18).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

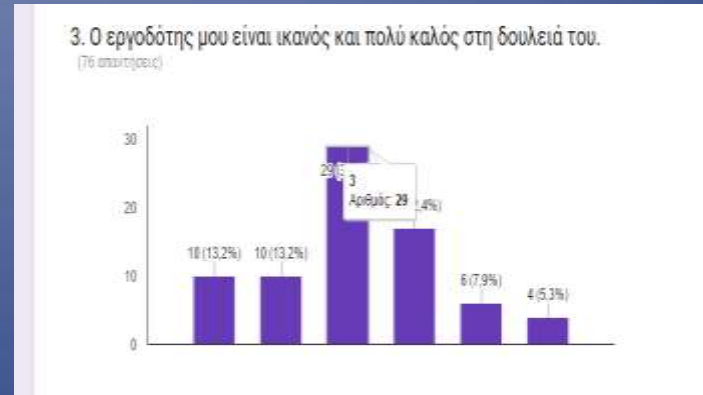
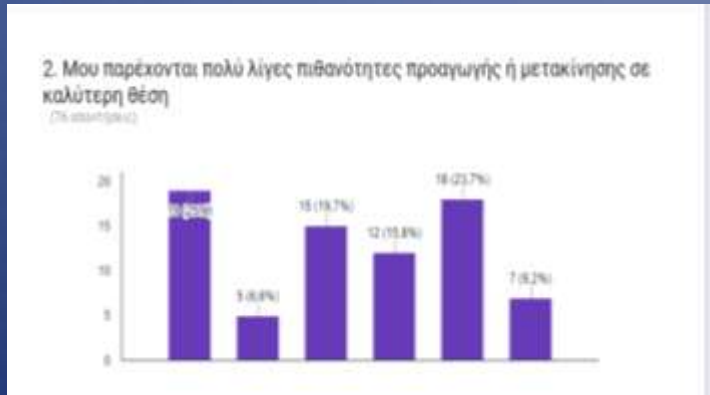
- Το 21, 20% και 17% του δείγματος μάλλον συμφωνεί, συμφωνεί και συμφωνεί απόλυτα πως νόμοι και κανονισμοί δυσχεραίνουν το επάγγελμά του. Η γραφειοκρατία δηλαδή αποτελεί εμπόδιο στη δουλειά του (ερώτηση 6).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Επίσης μελετήθηκαν οι σχέσεις με τον εργοδότη, οι σχέσεις με τους συναδέλφους και οι δυνατότητες μετακίνησης σε καλύτερη θέση (ερώτηση 2 και 3).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Το 25% των ερωτηθέντων διαφωνεί απόλυτα πως του παρέχονται πολύ λίγες πιθανότητες προαγωγής ή μετακίνησης σε καλύτερη θέση και το 24% συμφωνεί.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Επιπροσθέτως το 38% μάλλον συμφωνεί με την άποψη πως ο εργοδότης του είναι ικανός και πολύ καλός στη δουλειά του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Το δείγμα της έρευνας είναι 76 άτομα.
- Η αμοιβές του ιατρού εργασίας δεν κρίνονται ικανοποιητικές σε υψηλό ποσοστό (46%)
- Το ύψος της αμοιβής δεν φαίνεται να επηρεάζει την αυτοεκτίμηση των ιατρών εργασίας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Σημαντικό ποσοστό δηλώνει μη ικανοποιημένο από τις παροχές της εργασίας
- Ένα σημαντικό ποσοστό (58%) δηλώνει πως «μου αρέσει αυτό που κάνω στη δουλειά μου».
- Η παραπάνω άποψη επιβεβαιώνεται και από το ποσοστό του 46%, που διαφωνεί με την άποψη, ότι η εργασία είναι χωρίς νόημα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Οι σκοποί και στόχοι του επαγγέλματος δεν είναι καθορισμένοι (ποσοστό 64%)
- Η γραφειοκρατία αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην εργασία (ποσοστό 58%)
- Οι πιθανότητες προαγωγής ή μετακίνησης φαίνεται να εξαρτώνται από τις συνθήκες εργασίας, αφού υπάρχουν σχεδόν ίδια ποσοστά στις ακραίες θέσεις (24% συμφωνεί και 25% διαφωνεί απόλυτα)
- Ο εργοδότης μάλλον δεν χαρακτηρίζεται ικανός και καλός

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

- Μελέτη επαγγελματικής ικανοποίησης στις ΗΠΑ: Στάλθηκαν ερωτηματολόγια [Maslach Burnout Inventory (MBI), ένα ερωτηματολόγιο 22 ερωτήσεων] όσον αφορά την εργασιακή ικανοποίηση σε 27.276 γιατρούς (των Ηνωμένων Πολιτειών - American Medical Association Physician Masterfile), από τους οποίους απάντησαν οι 7288 (26.7% cooperation rate).
- Παρατηρήθηκαν χαμηλότερα ποσοστά εργαζομένων με burnout («εργασιακή εξουθένωση») στις ειδικότητες παιδιατρικής, δερματολογίας και ιατρικής της εργασίας.
- Τα υψηλότερα ποσοστά εργαζομένων με περισσότερη ικανοποίηση όσον αφορά την ποιότητα ζωής αφορούσαν τους γιατρούς των ειδικοτήτων: ιατρική της εργασίας, δερματολογία, παιδιατρική και ακτινολογία.

Ευχαριστώ

- ΑΝΑΜΕΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ.